

ผู้รับจ้างมีสิทธิได้รับค่าการทำงานที่นำไปหรือไม่ หากผิดสัญญาซื้อขายกล่องวงจรปิด

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอเสนอบทความที่ยังเกี่ยวข้องกับหน่วยงานในการจัดซื้อ จัดจ้าง นั่นก็คือ กล่องวงจรปิด ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานได้ดำเนินการจัดซื้อพร้อมติดตั้ง รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าการจัดทำบริการสาธารณะอีกรูปแบบหนึ่ง จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความนี้จะประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนัก

หลักการและเหตุผล

การจัดทำบริการสาธารณะถือเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งต้องกระทำ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจัดทำโครงการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในทรัพย์สินของประชาชนในท้องที่ ด้วยการติดตั้งกล่องวงจรปิด เพื่อให้เกิดความมั่นใจในมาตรการรักษาความปลอดภัย รวมถึงเพื่อป้องกันเหตุร้ายจากอาชญากรรมและยาเสพติด หรือการกระทำผิดกฎหมายอื่นๆ ซึ่งการจัดทำโครงการดังกล่าว จำเป็นต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งหากฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดไม่ปฏิบัติให้ครบถ้วนตามสัญญา อาจเป็นปัญหาที่ตามมาได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูล ได้ใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการทำงาน

เนื้อเรื่องบทความ

เทศบาลตำบล เอ ได้ดำเนินการทำสัญญาซื้อขาย พร้อมติดตั้งกล่องวงจรปิดกับบริษัท บี จำนวน ๘ ชุด เพื่อใช้สำหรับรักษาความปลอดภัย รวมถึงเพื่อป้องกันเหตุร้ายจากอาชญากรรมและยาเสพติด ซึ่งถือเป็นการจัดทำบริการสาธารณะในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล

เมื่อบริษัท บี ได้ดำเนินการติดตั้งกล่องวงจรปิดเสร็จ จึงได้ดำเนินการส่งมอบงานจ้างให้แก่เทศบาลตำบล เอ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้รายงานความเห็นแก่นายกเทศมนตรีว่า บริษัท บี ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและรายละเอียดแนบท้ายสัญญาอย่างครบถ้วน จึงมีความเห็นว่าจะไม่สามารถทำการตรวจรับงานซื้อในครั้งนี้ได้ เนื่องจากไม่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการ และไม่คุ้มค่ากับงบประมาณในการจัดซื้อ

บริษัท บี เห็นว่ากล่องวงจรปิดที่ส่งมอบมีคุณลักษณะพื้นฐานครบถ้วนตามข้อกำหนดในสัญญาแล้ว การที่เทศบาลไม่ยอมตรวจรับมอบงานเป็นการปฏิบัติผิดสัญญา ทำให้ตนได้รับความเสียหายและเสื่อมเสียชื่อเสียงในการเข้าประมูลงานกับหน่วยงานของรัฐ บริษัท บี เคยมีหนังสือทวงถามให้เทศบาลชำระเงินแล้วแต่เพิกเฉย จึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เทศบาลชำระเงินค่ากล่องวงจรปิด

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การที่เทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดี) บอกละเมิดสัญญาซื้อขายกล่องวงจรปิดพร้อมติดตั้งกับผู้ฟ้องคดี ขอบด้วยข้อกฎหมายหรือข้อสัญญาหรือไม่ รวมทั้งผู้ฟ้องคดีจะมีสิทธิได้รับเงินจากการที่ได้ติดตั้งกล่องวงจรปิดให้แก่เทศบาลไปแล้วหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า จากข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ส่งกล่องวงจรปิดพร้อมอุปกรณ์เข้าทดสอบตามวัน เวลา ที่เทศบาลกำหนด โดยมีนายกเทศมนตรีและผู้เกี่ยวข้อง เช่น ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองช่าง ผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคร่วมกันทำการตรวจสอบ จากนั้นเทศบาลได้มีหนังสือให้ผู้ฟ้องคดีเข้าทำการติดตั้งกล่องวงจรปิดตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงทำการติดตั้งตามวันที่กำหนดจำนวน ๘ ชุด และมีหนังสือขอส่งมอบงาน รวมทั้งมีการแก้ไขและส่งมอบงานครั้งที่ ๒ แต่หลังจากนั้น คณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้ตรวจสอบแล้วยังคงไม่ตรวจรับงาน โดยรายงานผลการตรวจสอบว่า ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติไม่ตรงตามสัญญา เช่น ไม่ส่งมอบโปรแกรมควบคุมและจัดการระบบบันทึกภาพกล่องวงจรปิด คุณสมบัติเครื่องบันทึก ทำงานไม่สัมพันธ์กับกล่องและไม่เป็นไปตามที่กระทรวง ICT กำหนด รวมทั้งไม่มีการอบรมผู้ใช้งาน เทศบาลจึงได้มี

/หนังสือ...

หนังสือบอกเลิกสัญญา และริบหลักประกันเป็นค่าปรับและให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการนำกล้องวงจรปิดพร้อมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกลับคืน ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีส่งมอบกล้องวงจรปิดพร้อมติดตั้งไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในสัญญา จึงเป็นฝ่ายประพาศผิดสัญญา เทศบาลมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญาได้โดยชอบ ซึ่งการบอกเลิกสัญญาส่งผลให้ผู้สัญญาแต่ละฝ่ายจำต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ตามมาตรา ๓๙๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จากการไต่สวนพยานผู้เชี่ยวชาญในชั้นศาลปกครองชั้นต้น ได้ทราบว่าผู้ใหญ่บ้านและที่ปรึกษากรรมการหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ใช้กล้องวงจรปิด ระบุว่าสามารถมองเห็นภาพที่หน้าจอเป็นภาพเคลื่อนไหวมองเห็นทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน จึงพิจารณาว่ากล้องวงจรปิดที่พิพาทสามารถใช้งานได้ โดยเทศบาลต้องใช้ค่าการทำงานในการติดตั้งกล้องวงจรปิดในส่วนที่สามารถใช้งานได้ดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ทั้งนี้ ปรากฏข้อเท็จจริงตามรายงานของพยานผู้เชี่ยวชาญว่า ผลการตรวจสอบอุปกรณ์กล้องวงจรปิดตามใบเสนอราคาจำนวน ๑๔ รายการ เป็นอุปกรณ์ที่ไม่มีปัญหาในการติดตั้งและใช้งานได้จำนวน ๑๑ รายการ ส่วนอุปกรณ์ที่พบปัญหาการติดตั้งและการใช้งานจำนวน ๓ รายการ คือ โปรแกรมควบคุมและจัดการระบบกล้องวงจรปิดซึ่งไม่พบการติดตั้ง ตู้และกล่องกันน้ำสำหรับจัดเก็บอุปกรณ์ภายนอกมีคุณสมบัติไม่ตรงกับรายละเอียดคุณลักษณะระบบกล้องวงจรปิดที่กำหนดในสัญญาและไม่มีการอบรมผู้ใช้งานระบบ

ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษายืนตามศาลปกครองชั้นต้นที่ให้เทศบาลชำระเงินตามสัญญาในส่วนของอุปกรณ์ที่ไม่มีปัญหาในการติดตั้งและใช้งานได้จำนวน ๑๑ รายการ ดังกล่าว (ค่าการทำงานที่ทำและใช้ประโยชน์ได้) ให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๓๙๑ วรรคสาม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๙๑/๒๕๖๕ ได้วางบรรทัดฐานเอาไว้ว่า แม้บริษัทที่รับผิดชอบติดตั้งกล้องวงจรปิดจะเป็นฝ่ายผิดสัญญา เนื่องจากดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์ไม่ครบถ้วนและไม่เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในสัญญา ซึ่งคู่สัญญาคือเทศบาล มีสิทธิไม่ตรวจรับงานและบอกเลิกสัญญาได้โดยชอบ ส่งผลให้ผู้สัญญากลับคืนสู่ฐานะเดิม มาตรา ๓๙๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และตามวรรคสามของมาตราดังกล่าว ได้กำหนดเกี่ยวกับส่วนที่เป็นการทำงานที่ได้กระทำให้ตามสัญญาและยอมให้ใช้ประโยชน์ ซึ่งการชดเชยคืนให้กระทำด้วยการใช้เงินตามควรแห่งค่าการงานนั้นๆ ฉะนั้นเมื่อบริษัทได้ดำเนินการติดตั้งกล้องวงจรปิดและสามารถใช้งานได้ และถือว่าบริษัทได้ยอมให้ใช้ทรัพย์สินคือกล้องวงจรปิดที่ติดตั้งแล้ว เทศบาลในฐานะผู้ซื้อจำต้องชดเชยคืนในส่วนของค่าการงานที่ไม่มีปัญหาในการติดตั้งและสามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๙๑/๒๕๖๕

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์ การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รอบรัตน์ นิติกรปฏิบัติการ

